

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 19.02.2024 r.

Znak: WZPS-5.431.3.13.2023.JD

**Pani
Dorota Chrzanowska
Burmistrz Bornego Sulinowa**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 7 – 9 listopada 2023 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Borne Sulinowo. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibie Urzędu Gminy w Bornem Sulinowie mieszczącym się przy Al. Niepodległości 6 oraz w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie mieszczącym się przy ul. Lipowej 6. Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia Nr 23/2023 z 9 października 2023 r. w składzie: Joanna Dunajewska – inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Joanna Płachta – starszy inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji zadań nałożonych na gminę przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 9 października 2023 r. oraz realizację zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 20-22 października 2020 r. w Gminie Borne Sulinowo.

Akta kontroli str. 1 – 16

Ustaień dokonano na podstawie analizy dokumentacji udostępnionej przez kontrolowaną jednostkę, wyjaśnień udzielonych przez Burmistrza Gminy Borne Sulinowo, sekretarza gminy, dyrektora Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie oraz wskazanych pracowników.

Działalność Gminy Borne Sulinowo w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniami.³

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Burmistrzem Gminy Borne Sulinowo jest pani Dorota Chrzanowska. W okresie objętym kontrolą nie było zmian na stanowisku burmistrza .

Oceny dokonano na podstawie szczegółowej analizy sposobu realizacji przez Gminę Borne Sulinowo następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

Zadanie podlegające kontroli	Ustalenia dokonane w trakcie kontroli
Opracowanie i realizacja 3-letniego programu wspierania rodziny	<p>W latach 2021 – 2023 obowiązywał <i>Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Borne Sulinowo na lata 2021 – 2023</i> przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie Nr XXVII/376/2020 z 30 grudnia 2020 r. Uchwała weszła w życie od 1 stycznia 2021 r. Oznacza to, że zachowano ciągłość w opracowaniu i realizacji programów, a tym samym zrealizowano zapisy art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.</p> <p>W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku burmistrz składa Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Na podstawie analizy udostępnionej w czasie kontroli dokumentacji zespół kontrolny ustalił, że sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za lata 2020, 2021, 2022 Burmistrz przekazał wraz z potrzebami Radzie Miejskiej w Bornem Sulinowie zgodnie z ustawowym terminem.</p> <p>Z informacji przekazanych przez Burmistrza Bornego Sulinowa wynika, że gmina w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obejmuje rodziny zagrożone kryzysem lub przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparciem ośrodka pomocy społecznej. Ośrodek zapewniał pomoc w formie asystentury, pracy socjalnej, dożywiania dzieci, pomocy rzeczowej i finansowej. Rodzinom oferowano również wsparcie specjalistów. W ramach projektu <i>W rodzinie siła</i>, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej utworzono placówkę wsparcia dziennego. Prowadzono w niej zajęcia dla dzieci – między innymi warsztaty chemiczne, suche ćwiczenia z rzutką ratunkową i węzłem ratunkowym, przeprowadzono liczne pogadanki na temat segregacji śmieci, bezpiecznej drogi do domu, pomocy w nauce, konieczności odrabiania zadań domowych. Kształtowana była spostrzegawczość, koncentracja uwagi podczas gier i zabaw dydaktycznych, rozrywek umysłowych, łąmigłówek, quizów. Ponadto odbywały się w placówce, pod nadzorem wychowawcy warsztaty kulinarne <i>Akademia Kulinarna</i>. Na zajęciach dzieci</p>

	<p>uczyły się racjonalnego i ekonomicznego gospodarowania produktami, prawidłowego posługiwania się sztucami. Rodzinom umożliwiono dostęp do poradnictwa specjalistycznego oraz udzielano pomocy w ramach rządowego programu <i>Posiłek w szkole i w domu</i>.</p> <p>Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.</p>
Wyznaczenie podmiotu organizującego pracę z rodziną	<p>Na mocy Uchwały Nr XXIX/422/2021 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie, ośrodek wyznaczony został jako właściwy do realizacji zadań administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia.</p> <p>Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „w przypadku, gdy wyznaczonym (...) podmiotem jest ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, w ośrodku albo w centrum można utworzyć zespół do spraw asysty rodzinnej”. W Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie nie został powołany zespół ds. asysty rodzinnej.</p>
Kwalifikacje asystentów rodzin i sposób ich zatrudniania	<p>W okresie objętym kontrolą stanowisko asystenta zajmowały trzy osoby. Wszyscy spełniali wymogi określone w ustawie i realizowali swoje obowiązki w systemie zadaniowego czasu pracy.</p> <p>W okresie objętym kontrolą asystenci podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach: <i>Podstawy metodycznego działania asystenta rodziny w pigułce, Asystent rodziny w dobie wojny w Ukrainie, zadania wobec rodziny polskiej i ukraińskiej, Budowanie profesjonalnego kontraktu z osobą z zaburzeniami psychicznymi i jej rodziną, Rola i zadania asystenta rodziny w obszarze zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i reintegracji rodziny. Współpraca multiprofesjonalna, Mediacje jako alternatywna forma rozwiązywania konfliktów w rodzinie, Współpraca asystenta rodziny - pracownika socjalnego – koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, Praca asystenta rodziny – krok w dobrym kierunku, Mediacje jako forma radzenia sobie z konfliktem między pracownikiem i klientem, Wsparcie rodziny wychowującej dzieci – rola asystenta rodziny</i>, które finansowane były przez gminę. Tym samym gmina realizowała zadanie określone w art. 176 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotyczące tworzenia możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.</p>
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności	<p>W okresie od 2 lutego do 15 czerwca 2021 r. asystent rodziny zatrudniony w ośrodku przebywał na licznych,</p>

<p>w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta</p>	<p>krótkoterminowych zwolnieniach lekarskich. Dyrektor wyjaśnił, że zwolnienia wydawane były na krótkie okresy czasu, nie było zatem możliwe zatrudnienie nowego asystenta. W okresie od 16 czerwca 2021 r. do 25 stycznia 2022 r. asystent rodziny przebywał na urlopie macierzyńskim. Od 2 sierpnia 2021 r. zatrudniono na jego zastępstwo innego asystenta rodziny, a od 14 września 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. dodatkowo zatrudniono kolejnego asystenta rodziny w ramach projektu <i>W rodzinie siła</i>. Na dzień kontroli w Gminie Borne Sulinowo był zatrudniony jeden asystent rodziny, który swoją opieką obejmował 15 rodzin, co oznacza, że gmina nie jest w stanie zapewnić takiej formy wsparcia już żadnej nowej rodzinie w przypadku zdiagnozowania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Stanowi to naruszenie art. 176 pkt 3 lit. a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.</p> <p>Na terenie Gminy Borne Sulinowo w 5 rodzinach zdiagnozowano w wywiadach środowiskowych bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkim pięciu rodzinom proponowano współpracę z asystentem rodziny, wszystkie rodziny odmówiły współpracy. Cztery rodziny są objęte monitoringiem pracownika socjalnego. W jednym przypadku rodzina odmówiła współpracy z pracownikami ośrodka (odmowa kontaktu z ośrodkiem pomocy społecznej). W związku z zaistniałą sytuacją, dziecko zostało umieszczone w październiku 2022 r. w pieczy zastępczej.</p> <p>Art. 10 ust. 4 ustawy wskazuje, że praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. W Gminie Borne Sulinowo, na dzień kontroli w pieczy zastępczej przebywało nadal 11 dzieci z 10 rodzin.</p> <p>W kontrolowanym okresie nie objęto asystenturą 10 rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej. Przyczyną braku wsparcia asystenta było m.in.: zamieszkiwanie rodziców poza terenem gminy (sześć rodzin), śmierć matki i przebywanie ojca w areszcie śledczym, wcześniej odmawiał współpracy z asystentem rodziny (jedna rodzina), odmowa współpracy z pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny (dwie rodziny), niepełnosprawność intelektualna rodziców (nie rokują na powrót dziecka do domu (jedna rodzina)). Na dzień kontroli pięć rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej było objętych wsparciem asystenta.</p> <p>W kontrolowanym okresie w pieczy zastępczej umieszczono czworo dzieci z terenu gminy (jedno w 2022 r. i troje w 2023 r.)</p> <p>W przypadku dwóch rodzin nie objętych asystenturą,</p>
--	---

z których dzieci zostały w kontrolowanym okresie umieszczone w pieczy zastępczej i na dzień kontroli w niej przebywały, przed ich umieszczeniem w pieczy w jednym przypadku brak było współpracy ze strony matki, a ojciec mieszkał poza terenem gminy. Po umieszczeniu dziecka w pieczy sytuacja nie uległa zmianie, nie było zatem możliwości nawiązania współpracy.

W drugim przypadku podczas wejścia pracownika ośrodka w środowisko, stwierdzono przemoc domową, w wyniku której dziecko umieszczono w pieczy zastępczej, ojca w areszcie śledczym (toczy się przeciwko niemu postępowanie sądowe). Matka dziecka nie żyje. Sytuacja rodziny nie była wcześniej znana pracownikom ośrodka.

Oceny pracy asystentów dokonano na podstawie analizy indywidualnej ośmiu rodzin (....., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ...) objętych wsparciem w kontrolowanym okresie, w tym: czterech rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę oraz czterech rodzin pozostających w asystenturze. Wśród analizowanych przypadków dwa dotyczyły rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej.

We wszystkich kontrolowanych przypadkach asystent był przydzielany rodzinie przez dyrektora ośrodka po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego.

W dokumentach znajdowały się zgody rodzin na objęcie wsparciem.

Analizie poddano 9 planów pracy z rodzinami opracowanych w kontrolowanym okresie. Cztery pierwsze plany pracy z rodziną zostały opracowane po ponad miesiącu. Dyrektor ośrodka wyjaśnił, że plany pracy zgodnie z procedurą ośrodka miały być sporządzone w okresie do dwóch miesięcy od przydzielania asystenta rodzinie. W okresie kontroli zmieniono procedurę opracowywania planów pracy z rodziną – mają być opracowywane w okresie do miesiąca od przydzielenia asystenta rodzinie. Plany były sporządzane we współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W jednym przypadku nie był to pracownik socjalny, który przeprowadzał wywiad środowiskowy w rodzinie. Dyrektor ośrodka wyjaśnił, że było to spowodowane innymi nagłymi obowiązkami pracownika socjalnego.

W planach uwzględniano problemy występujące w rodzinach, określano zakres działań, terminy ich realizacji oraz przewidywane efekty. W dwóch przypadkach terminy realizacji były zbyt ogólne. Wskazano, aby uszczegóławiać terminy realizacji zadań.

W przypadku dwóch kontrolowanych rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej, plany pracy z rodziną zostały opracowane we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i skoordynowane z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta rodziny należy dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie jej podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

Analizie poddano 19 ocen sytuacji rodzin, których asystenci dokonali w kontrolowanym okresie. W 18 przypadkach oceny były dokonane zgodnie z ustawowym terminem, nie rzadziej niż co pół roku. W jednym przypadku ocena była dokonana w okresie do pół roku od wejścia asystenta do rodziny (przydzielenie asystenta 28 lutego 2022 r., a objęcie wsparciem rodziny dopiero 10 marca 2022 r.), gdyż pomimo prób asystent nie zastawał nikogo w miejscu zamieszkania. Podczas kontroli wskazano, aby oceny dokonywać w terminie określonym w przepisach licząc od dnia przydzielenia rodzinie asystenta. Oceny każdorazowo były przekazywane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

W jednym przypadku brakowało jednej oceny okresowej sytuacji, która powinna zostać dokonana do 16 czerwca 2021 r. Dyrektor ośrodka wyjaśnił, że było to spowodowane absencją chorobową asystenta rodziny. Brak rokowań co do powrotu asystenta rodziny do pracy sprawił, że z dniem 1 sierpnia zatrudniono nowego asystenta, który po zapoznaniu się z sytuacją rodziny sporządził aktualizację planu pracy z rodziną, a następnie ocenę okresową 16 grudnia 2021 r.

W opisanym przypadku, współpraca z poprzednim asystentem nie została zakończona, nie dokonano również przyznania kolejnego asystenta. Oznacza to, że zachowano ciągłość w asystenturze w tej rodzinie. W takim przypadku, nowy asystent powinien możliwie w najkrótszym czasie dokonać analizy sytuacji rodziny i oceny stanu realizacji zadań określonych w ostatnim planie pracy z rodziną i na tej podstawie sporządzić okresową ocenę sytuacji rodziny. Zgodnie z nazwą, nie jest to bowiem ocena pracy asystenta. W związku z powyższym, pouczam dyrektora ośrodka w tym zakresie.

W sześciu kontrolowanych przypadkach asystenci dokumentowali współpracę z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, m.in.: szkołą, sądem, służbą kuratorską, podmiotami leczniczymi, terapeutą ds. uzależnień, powiatowym centrum pomocy rodzinie, oraz

	<p>koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W przypadku dwóch rodzin dokumentowanie współpracy z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny było niewystarczające. Brakowało dokumentów potwierdzających współpracę asystenta z pracownikiem socjalnym, pedagogiem szkolnym i wychowawcą. Narusza to art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.</p> <p>W przypadku czterech rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę, w dokumentach brakowało informacji o planowanym monitoringu. Wskazano, aby w dokumentach kończących pracę z rodziną zawierać ww. informacje. We wszystkich przypadkach rodzin, po zakończeniu wsparcia przez asystenta, był prowadzony trzymiesięczny monitoring.</p> <p>W aktach rodzin znajdowały się informacje o tym, kiedy i z jakich powodów zakończono pracę z rodzinami.</p>
<p>Udział asystenta / podmiotu organizującego pracę z rodziną w okresowej ocenie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej</p>	<p>Na podstawie analizy przedłożonych w czasie kontroli dokumentów zespół kontrolujący ustalił, że Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie otrzymał 12 zaproszeń na posiedzenia dotyczące oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W 6 posiedzeniach brał udział osobiście asystent lub pracownik podmiotu organizującego pracę z rodziną. W 1 posiedzeniu brał udział zdalnie pracownik podmiotu organizującego pracę z rodziną. W 5 przypadkach ośrodek przekazywał pisemną opinię pracownika socjalnego lub asystenta na temat sytuacji rodziny.</p>
<p>Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dostępu do specjalistycznego poradnictwa</p>	<p>Zgodnie z pozyskanymi podczas kontroli informacjami Gmina Borne Sulinowo zapewnia rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych dostęp do specjalistycznego poradnictwa, terapii i pomocy prawnej. W Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie od 2016 r. funkcjonuje Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, prawnik przyjmuje rodziny trzy razy w tygodniu. Wsparcie psychoterapeuty można otrzymać w Punkcie Konsultacyjnym d.s. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Psychoterapeuta przyjmuje w ośrodku dwa razy w miesiącu we wtorki w godzinach 8.00 – 14.00.</p> <p>Z jego pomocy skorzystało:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2021 roku 28 osób, • w 2022 roku 32 osoby. <p>W każdej ze szkół podstawowych w gminie świadczone jest wsparcie psychologa. Pomocą objęci są uczniowie, rodzice i nauczyciele.</p> <p>W Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i współuzależnionych świadczone wsparcie terapeuty – w 2021 roku – 12 godzin miesięcznie, w 2022 roku – 16</p>

	<p>godzin miesięcznie. Pomoc terapeuty oferowana jest również w bieżącym roku.</p> <p>Ponadto w okresie od kwietnia 2021 r. do października 2023 r. na terenie gminy w ramach projektu <i>W rodzinie siła</i> udzielono wsparcia specjalistycznego 38 rodzinom. Rodziny brały udział w:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Szkole dla rodziców,</i> 2. <i>treningu umiejętności społecznych,</i> 3. <i>treningu ekonomicznym, treningu cyfrowym</i> 4. <i>korzystały z porad prawnych,</i> 5. <i>korzystały ze wsparcia asystenta rodziny i pracownika socjalnego,</i> 6. <i>prowadzono działania wzmacniające rodzinę,</i> 7. <i>korzystały ze wsparcia specjalistów - pedagoga 60 godzin, psychologa 400 godzin,</i> 8. <i>prowadzono zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe, zajęcia socjoterapeutyczne i terapeutyczne.</i> <p>Informacje o dyżurach specjalistów znajdują się na tablicy ogłoszeń w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie oraz na stronie internetowej Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.</p>
<p>Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających</p>	<p>Zgodnie z art. 176 ust. 3 lit. b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.</p> <p>W Gminie Borne Sulinowo w kontrolowanym okresie nie utworzono rodzin wspierających. Prowadzono działania mające na celu tworzenie warunków do ich powstawania poprzez wywieszenie ogłoszeń na tablicy informacyjnej w siedzibie ośrodka oraz rozpowszechnianie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Ponadto informacje o poszukiwaniu rodzin są zamieszczone na tablicy ogłoszeń Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie. Ponieważ w kontrolowanym okresie nie utworzono rodzin wspierających, nie było potrzeby wyodrębniania specjalnego funduszu na ich szkolenie, czy funkcjonowanie. Zgodnie z oświadczeniem Burmistrza Bornego Sulinowa w budżecie gminy zostały zabezpieczone środki na funkcjonowanie rodzin wspierających.</p>
<p>Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci</p>	<p>Zgodnie z art. 176 ust. 3 lit. c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, między innymi poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci. Jednocześnie zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190, lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta.</p>

	<p>Na terenie gminy od dnia 18 stycznia 2022 r. funkcjonuje jedna placówka wsparcia dziennego w Bornem Sulinowie przy ul. Szpitalnej 1 - <i>Przystanek Radość</i> prowadzona w formie opiekuńczej. Została ona utworzona Uchwałą Nr XXVIII/398/2021 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 4 lutego 2021 r., która weszła w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego. Zgodnie z uchwałą placówka funkcjonuje w strukturze Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie.</p> <p>W dokumentacji placówki znajdowały się pozytywne opinie w zakresie spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego, do czego obliguje art. 18b ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – Opinia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku z 16 grudnia 2021 r. Nr PS. HDiM.9020.6.2021 oraz Opinia Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinku (PZ.5580.1.1.2022) z dnia 17 stycznia 2022 r.</p> <p>Placówka dysponuje 15 miejscami, zatrudniony jest w niej 1 wychowawca. Kierownikiem placówki jest dyrektor ośrodka, który posiada kwalifikacje zgodne z wymogami określonymi w art 25 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.</p> <p>Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.</p>
<p>Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p>	<p>Na dzień kontroli w Gminie Borne Sulinowo objęto monitoringiem czterdzieścioro pięcioro dzieci z piętnastu rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W jedenastu rodzinach był on prowadzony w związku z zakończeniem asystentury. W czterech w związku z odmową współpracy z asystentem rodziny. Monitoring prowadzony był przez pracowników socjalnych w formie wizyt w środowisku, ich częstotliwość jest uzależniona od sytuacji rodziny. Po wizytach w rodzinach sporządzane są notatki służbowe, w których szczegółowo opisuje się problemy rodziny. Ponadto prowadzona jest praca socjalna oraz współpraca ze szkołą, do której uczęszczają dzieci oraz w razie konieczności z przedstawicielami podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny – policją, służbą zdrowia. Monitoring dokumentowany był w formie pisemnej, adnotacji urzędowych i notatek służbowych. Pracownicy socjalni pracują również w grupach diagnostyczno – pomocowych Zespołów Interdyscyplinarnych, a ich praca na rzecz rodzin jest dokumentowana notatkami służbowymi. Ośrodek uzyskuje informacje o sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności</p>

	<p>w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ze środowiska zamieszkania rodziny, z sąsiedztwa innych rodzin 2) z anonimowych zgłoszeń, 3) ze zgłoszeń z placówki wsparcia dziennego i placówek oświatowych (szkół, przedszkoli), 4) ze zgłoszeń ze strony rodziny, 5) z wywiadów środowiskowych pracownika socjalnego, 6) podczas współpracy z sądami i organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, kościołami, organizacjami społecznymi, placówkami ochrony zdrowia. <p>W przypadku powzięcia informacji dotyczącej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pracownicy socjalni przeprowadzają wywiad w środowisku, następnie podejmowane są dalsze działania wobec każdej rodziny indywidualnie.</p> <p>Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.</p>
<p>Podejmowanie działań na rzecz kobiet w ciąży, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu</p>	<p>Gmina podejmowała te działania poprzez zatrudnienie asystenta oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Borne Sulinowo informacji na temat przysługujących praw oraz możliwości ubiegania się o pomoc, wynikających z ustawy i Programu kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁴. Opracowano również lokalny informator w tym zakresie, który dostępny jest w siedzibie ośrodka, przychodni i ośrodkach zdrowia na terenie gminy. Rozpowszechniano powyższe informacje także za pośrednictwem stron internetowych gminy i ośrodka. Na dzień kontroli, zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, asystent obejmował wsparciem 15 rodzin. Oznacza to, że gmina nie była przygotowana do udzielenia pomocy w sytuacji, gdyby o wsparcie zwróciły się osoby uprawnione w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Stanowi to naruszenie art. 8 przywołanej ustawy.</p> <p>Do Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornym Sulinowie, w okresie objętym kontrolą nie wpłynął wniosek o koordynację poradnictwa opisanego w art. 8 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Dyrektor oświadczył, że w kontrolowanym okresie trzy rodziny skorzystały z jednorazowego świadczenia w ramach przywołanej ustawy i zostały poinformowane o możliwości wsparcia asystenta rodziny, jednak nie skorzystały z oferowanej pomocy.</p>
<p>Sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym</p>	<p>Zgodnie z art. 28a ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej burmistrz sprawuje kontrolę nad</p>

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

<p>pracę z rodziną i placówkami wsparcia dziennego</p>	<p>podmiotami organizującymi pracę z rodziną oraz placówkami wsparcia dziennego. Burmistrz Bornego Sulinowa upoważnił do sprawowania kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną sekretarza Gminy Borne Sulinowo (upoważnienie Nr RO.0052.2021.MS Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 7 grudnia 2021 r.). W kontrolowanym okresie przeprowadzono jedną kontrolę nad podmiotem organizującym pracę z rodziną 14 grudnia 2021 r. Po kontroli sporządzony został protokół, nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydano zaleceń pokontrolnych. W kontrolowanym okresie nie przeprowadzono kontroli nad Placówką Wsparcia Dziennego w Bornem Sulinowie, która funkcjonuje od 18 stycznia 2022 r. Do czasu sporządzenia wystąpienia pokontrolnego do Delegatury Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Koszalinie pismem z 27 listopada 2023 r. przesłano dokumenty z przeprowadzonej 20 listopada 2023 r. kontroli w Placówce Wsparcia Dziennego w Bornem Sulinowie. Kontrola nie została przeprowadzona w kontrolowanym okresie, nie można zatem wziąć jej pod uwagę przy ocenie realizacji tego zadania. Brak kontroli nad placówką wsparcia dziennego stanowi naruszenie art. 28a ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.</p>
<p>Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej</p>	<p>Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas kontroli Gmina Borne Sulinowo współfinansowała pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W 2021 r. na pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej przeznaczono 74.178,43 zł, w roku 2022 – 87.921,99 zł, a w okresie I - X 2023 r. za pobyt dzieci w pieczy poniesiono koszty w wysokości 81.923,51 zł.</p>
<p>Przechowywanie dokumentacji osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</p>	<p>Podczas kontroli stwierdzono, że dokumentacja osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przechowywana jest w zamkniętej szafie w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie i jest chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.</p>
<p>Sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny</p>	<p>W kontrolowanym okresie, gmina przekazała Wojewodzie Zachodniopomorskiemu 5 sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny zgodnie z terminami określonymi w rozporządzeniu w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej⁵.</p>
<p>Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 20 - 22 października 2020 r.</p>	<p>W wyniku kontroli przeprowadzonej w dniach 20 - 22 października 2020 r. w Gminie Borne Sulinowo wydano zalecenia pokontrolne: 1) <i>nie przekraczać liczby rodzin pozostających pod</i></p>

⁵ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1195)

<p>w Gminie Borne Sulinowo</p>	<p><i>opieką jednego asystenta, o którym mowa w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.</i></p> <p>Dokonując analizy dotyczącej zachowania limitu rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, wzięto pod uwagę dane zawarte w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych oraz wykaz rodzin przedłożony w toku czynności kontrolnych. Jak wynika ze sprawozdania gminnego oraz sprawozdań resortowych rzeczowo-finansowych z realizacji przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w I półroczu 2021 roku asystent pracował łącznie z 15 rodzinami. W II półroczu 2021 r. liczba asystentów zwiększyła się do 2 asystentów i pracowali oni łącznie z 27 rodzinami. W I półroczu 2022 roku 2 asystentów pracowało z 28 rodzinami, a w II półroczu 2022 r. obejmowali wsparciem 28 rodzin. W I półroczu 2023 r. 2 asystentów pracowało z 26 rodzinami, a obecnie, zgodnie z przedstawionym przez dyrektora jednostki wykazem, 1 asystent pracuje z 15 rodzinami. Trzeba w tym miejscu podkreślić, że przepis zakłada liczbę maksymalnie 15 rodzin, z którymi w jednym czasie może pracować asystent zatrudniony na 1 etat. W związku z tym, że w okresie kontroli nie przekroczono tej liczby rodzin pozostających pod opieką jednego asystenta - zalecenie zostało zrealizowane,</p> <p>2) <i>sporządzać okresowe oceny sytuacji rodzin objętych asystenturą zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy.</i></p> <p>Podczas poprzedniej kontroli zespół kontrolujący ustalił, że na 14 ocen sytuacji rodziny w 3 przypadkach zostały one sporządzone z przekroczeniem ustawowego terminu o 1 dzień, w związku z czym wydano powyższe zalecenie. W kontrolowanym okresie analizie poddano 19 ocen sytuacji rodzin, których asystenci dokonali w kontrolowanym okresie. W 18 przypadkach oceny były dokonane zgodnie z ustawowym terminem, nie rzadziej niż co pół roku. W jednym przypadku ocena była dokonana w okresie do pół roku od wejścia asystenta do rodziny (przydzielenie asystenta z 28 lutego 2022 r., a objęcie wsparciem rodziny dopiero 10 marca 2022 r., gdyż pomimo wielokrotnych prób asystent nie zastawał nikogo w miejscu zamieszkania) - zalecenie zostało zrealizowane,</p> <p>3) <i>utworzyć placówki wsparcia dziennego, o których mowa w art. 176 pkt 3 lit c ustawy oraz zapewnić w nich miejsca dla dzieci, - zalecenie zostało zrealizowane</i></p>
---------------------------------------	---

Akta kontroli 17 – 234

Podsumowanie ustaleń kontroli

stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości	-zbyt mała liczba asystentów, -niewystarczająca dokumentacja współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, - brak kontroli nad placówką wsparcia dziennego.
przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości	- niedopatrzenie, - braki kadrowe, - długotrwała nieobecność w pracy asystenta rodziny, - mylna interpretacja przepisów.
skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości	- niewystarczające wsparcie dla rodzin, - braki formalne.
osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości	Burmistrz Gminy Borne Sulinowo, dyrektor Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie.
uprawnienia jednostki kontrolowanej	zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania
wpis w książce kontroli	4
wystąpienie otrzymują	1) Burmistrz Gminy Borne Sulinowo 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Borne Sulinowo w zakresie wspierania rodziny

wydają zalecenia:

znaczące:

- 1) zwiększyć liczbę asystentów rodziny w celu zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz art. 8 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

zwykłe:

- 1) dokumentować współpracę z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny w myśl art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

- 2) prowadzić kontrolę nad placówką wsparcia dziennego, o czym mowa w art. 28 a ust. 1 ustawy.

W przypadku braku zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego proszę o informacje w ciągu 30 dni (od daty otrzymania wystąpienia) o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

.....

Zespół inspektorów:

.....

.....

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

.....

WŁAŚCIWE PODPISY NA ORYGINALE